

Les 1

Geef je kind andere werelden mee

“Ik ben opgegroeid in Amsterdam-Zuid: in een open, rommelige en liefdevolle omgeving. Mijn ouders waren allebei journalist en gingen uit elkaar toen ik zes was. Het was, samen met alleen mijn moeder en mijn zus, een echt vrouwenhuishouden: als ik nu ergens kom waar alleen maar vrouwen zijn, heb ik dat helemaal niet in de gaten. Ik heb het eerder in de gaten als er ergens alleen maar mannen zijn.

Elke dinsdag logeerde ik bij mijn vader en dan gingen we biljarten in sociëteit Arti – dat vond ik heel normaal en leuk. Ik was vrij en zelfstandig en herinner me goed dat ik vaak op mijn moeders schoot in slaap viel in café Scheltema, terwijl ik op de achtergrond geroezemoes en geklingel van bestek hoorde. Op mijn tiende overleed mijn oma en kreeg mijn moeder een erfenis, waarop ze zei: “Nu gaan we een wereldreis maken.” We mochten alle drie vertellen waar we heen wilden: mijn zusje wilde naar New York, mijn moeder naar Mexico en ik wilde naar een tropisch eiland – de Bahama’s. We zijn gewoon gegaan – alle drie die plekken in één reis – en dat was zo goed!

Ik wil mijn eigen kinderen ook graag andere werelden meegeven dan alleen de buurt waarin ze wonen: ik onderzoek nu of we een tijd met z’n allen naar Bogotá kunnen gaan, waar ik pas heb gewerkt. Reizen met kinderen is ook voor jezelf leuk: met de oudste was ik in New York, een stad die ik al goed kende, maar met een kind erbij keek ik weer met heel andere ogen naar die stad.”

Les 2

Geef iemand vertrouwen en je krijgt het terug

“Op de lagere school werd ik op een gegeven moment in het kamertje van de directeur geroepen, waar hij vroeg: ‘Er is een vader die jou in een portiekje jointjes heeft zien roken. Is dat zo?’ Ik rookte weleens jointjes, maar niet in het portiekje dat hij noemde, dus ik wist dat het niet klopte. ‘Nee’, zei ik, ‘dat is niet zo.’ Hij vroeg of ik het heel zeker wist. ‘Ja’, zei ik, ‘ik weet het heel zeker.’ En

toen geloofde hij me. Ik vond het zo mooi dat ik dat vertrouwen kreeg. Hij ging die vader bellen, en ik mocht daar bij blijven als ik mijn vingers in mijn oren deed. Het werd zijn woord tegen het mijne, waarop die vader het een beetje afzwakte en zijn beschuldiging min of meer terugnam. Het heeft mij altijd heel erg gesterkt dat ik zo serieus genomen werd: mijn hele jeugd door heb ik altijd veel vertrouwen gekregen.”

Les 3

Niet alles wat je voelt is waar

“Mijn moeder was een gevoelsmens. Ze zei altijd: ‘Als je iets voelt, dan is het waar’. Daar kon ze heel ver in gaan, waardoor dingen soms erger werden dan ze waren. Zo ben ik als kind gebeten door een hond en ik ontwikkelde daardoor een hevige angst voor honden. Ik cultiveerde die angst ook door

’m steeds te bevestigen. Totdat ik op een moment dacht: ja, maar als ik die hond echt te grazen neem, dan win ik. Hij kan mij wel een paar keer bijten, maar ik ben sterker: als ik wil, trek ik zijn kop van zijn romp. Ik ging die gedachte heel rationeel te lijf. En ook al ben ik een emotioneel mens, toch denk ik dat dat niet alles wat je voelt even waar is.”

Les 4

Voel je niet schuldig over iets wat je echt wilt

“De beslissing dat wandelen door de stad mijn werk was, nam ik in New York. Ik huurde daar een atelier en probeerde iemand te zijn die ik niet was. In mijn atelier stond dan een groot wit doek op me te wachten, maar ik verzon elke keer een manier om weer naar buiten te gaan door een kwast of verf te kopen. En steeds als ik naar buiten ging, ver-